

Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU

Pokud v otázce, v níž má být aplikováno unijní právo, obecný soud rozhodující jako soud poslední instance ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie nepoložení předběžné otázky řádně neodůvodní včetně posouzení výjimek, které vypracoval ve své judikatuře Soudní dvůr EU, dopustí se porušení práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. II.ÚS 2549/24 ze dne 6.5.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelů Ing. L.A., MSc., M.Č. a L.N., všech zastoupených Mgr. M.V., advokátem, sídlem B., proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 6 C 166/2023-85 ze dne 14. 6. 2024, za účasti Obvodního soudu pro Prahu 6, jako účastníka řízení, a obchodní společnosti Smartwings, a.s., sídlem P., zastoupené Mgr. P.R., advokátem, sídlem H., jako vedlejší účastnice řízení, tak, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 6 C 166/2023-85 ze dne 14. 6. 2024 došlo k porušení práva stěžovatelů na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 6 C 166/2023-85 ze dne 14. 6. 2024 se proto ruší.

Z odůvodnění:

I. Podstata tohoto nálezu

1. V tomto nálezu se Ústavní soud věnuje povinnosti obecného soudu poslední instance položit předběžnou otázku v situaci, kdy účastníci řízení vznesli návrh na položení předběžné otázky, z pohledu ústavně zaručených práv účastníků řízení.

II. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

2. Stěžovatelé se žalobou k Obvodnímu soudu pro Prahu 6 domáhali toho, aby vedlejší účastnice každému z nich zaplatila 400 EUR spolu s příslušenstvím z titulu náhrady škody způsobené zpožděním letecké dopravy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (dále jen "nařízení").

3. Obvodní soud napadeným rozhodnutím jejich žaloby zamítl a uložil stěžovatelům povinnost společně a nerozdílně nahradit vedlejší účastnici náklady řízení. Podle obvodního soudu vedlejší účastnice unesla své břemeno tvrzení a břemeno důkazní ve vztahu k naplnění liberačního důvodu podle čl. 5 odst. 3 nařízení. Obvodní soud totiž dospěl k závěru, že došlo k mimořádným okolnostem, kterým nebylo možné zabránit ani přijetím všech přiměřených opatření. Spočívaly v regulacích odletu ze strany řízení letového provozu, od nichž se vedlejší účastnice nemohla jakkoli odchýlit.

III. Argumentace stěžovatelů

4. Stěžovatelé namítají porušení práva na soudní ochranu, respektive práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) a práva na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny). Ústavněprávní rozměr jejich věci podle nich akcentuje to, že případy obdobné tomu jejich se (vzhledem ke zkušenostem jejich právního zástupce) před obecnými soudy opakují, přičemž neúspěšní žalobci nemají k dispozici žádný opravný prostředek.

5. Vytýkají obvodnímu soudu, že odmítl položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie, aby výklad nařízení vyjasnil, ač proti jeho rozhodnutí nebylo možno podat opravný prostředek. Odůvodnění rozhodnutí obvodního soudu považují za nedostatečné; nevypořádává se zahraniční judikaturou ani judikaturou Soudního dvora k nařízení. Za situace, kdy soudy v členských státech rozhodují v obdobných situacích týkajících se slotové koordinace rozdílně, se měl obvodní soud obrátit na Soudní dvůr s žádostí o provedení výkladu.

6. Stěžovatelé zastávají názor, že tzv. slotová koordinace nesplňuje parametry mimořádné okolnosti podle výkladu Soudního dvora. Slotové koordinace jsou vlastní běžnému výkonu činnosti letového dopravce a nemusejí nutně stát mimo jeho účinnou kontrolu; nutné je posuzovat je individuálně v kontextu dané věci. Tvzení vedlejšího účastníka k jejich příčinám byla nedostatečná a nekonkrétní. Nebylo prokázáno, že příčinou posunu času odletu nebyla např. žádost dopravce.

IV. Procesní předpoklady a průběh řízení před Ústavním soudem

7. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnými stěžovateli. Ti jsou právně zastoupeni v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelé vyčerpali zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv (respektive žádné neměli k dispozici, viz § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario). Ústavní soud je k řízení o ní příslušný.

8. Ústavní soud si od obvodního soudu jakožto účastníka řízení vyžádal jím vedený soudní spis a vyzval jej spolu s vedlejší účastnicí k vyjádření k ústavní stížnosti.

9. Obvodní soud ve vyjádření k ústavní stížnosti pouze odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku, dále se nijak nevyjádřil.

10. Vedlejší účastnice navrhla odmítnout ústavní stížnost pro zjevnou neopodstatněnost. Rozporuje, že by obvodní soud opakovaně nerespektoval závaznou judikaturu. Odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2932/2020 ze dne 25. 3. 2021, v němž tento soud potvrdil, že potřeba položit předběžnou otázku v této situaci nevyvstává. Obvodní soud se vypořádal i se zahraniční judikaturou, na kterou stěžovatelé odkazovali, ač vedlejší účastnice nemá za to, že to byla povinnost obvodního soudu nebo že by z existence takové judikatury bylo možné dovozovat povinnost položit předběžnou otázku.

11. Vedlejší účastnice zdůraznila, že přidělování slotů je v kompetenci řízení letového provozu a že před obvodním soudem byly prokázány důvody, pro které ke změnám slotů došlo, se závěrem, že nebyly způsobeny žádostí nebo nepřipraveností dopravce. Naopak bylo prokázáno, že se snažila zpoždění aktivně minimalizovat. Vysvětlila, že ne každé rozhodnutí řízení letového provozu o slotech představuje mimořádnou okolnost - to platí podle nařízení pouze tehdy, vede-li u jednotlivého letadla ke zpoždění přesahujícím dvě hodiny.

12. Obdržená vyjádření Ústavní soud zaslal stěžovatelům k replice. V ní zopakovali jádro své argumentace a poukázali na rozhodnutí Tribunálu ze dne 21. 1. 2026, D S.A., T-134/25, v němž se Tribunál vyjádřil k problematice slotové koordinace. Toto rozhodnutí však nyní podléhá přezkumu ze

strany Soudního dvora (řízení vedené pod zn. C-108/26 RX). I rozpor mezi jednotlivými soudními tělesy EU podle stěžovatelů dokládá, že rozhodná otázka výkladu unijního práva nepředstavovala *acte clair* ani *acte éclairé*. Obvodní soud navíc nedostal povinnosti uvést specifické a konkrétní důvody, které jej vedly k závěru, že položení předběžné otázky není nutné, jak vyplývá z rozsudku Soudního dvora ze dne 24. 3. 2026, Remling, C-767/23.

13. Ústavní soud ve věci rozhodl bez konání ústního jednání, neboť neprováděl dokazování a nebylo možné od něj očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

14. Jak Ústavní soud opakovaně uvádí, v souladu s čl. 83 Ústavy je soudním orgánem ochrany ústavnosti. Není tedy součástí soustavy soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy), není jim instančně nadřízen a do rozhodovací činnosti soudů zasahuje až tehdy, dojde-li k porušení ústavně zaručeného základního práva nebo svobody (např. nález sp. zn. II. ÚS 45/94 ze dne 25. 1. 1995). Řízení o ústavní stížnosti tedy není prostorem pro polemiku s rozhodnutími obecných soudů, postrádá-li tato polemika ústavněprávní rozměr věci.

15. Výše částky, jíž se stěžovatelé individuálně domáhali, odpovídá z hlediska judikatury Ústavního soudu bagatelní částce. Bagatelnost sporu z finančního hlediska však nevyklučuje, že pro kvalitativní rozměr věci Ústavní soud ústavní stížnost přesto posoudí (podrobněji viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 105/23 ze dne 11. 4. 2023, body 25 a 26). Šlo-li v minulosti o spory o nároky cestujících vyplývajících z nařízení, Ústavní soud opakovaně ústavní stížnosti i přes bagatelnost sporné částky projednal (viz např. nálezy sp. zn. III. ÚS 2857/15 ze dne 24. 5. 2017, sp. zn. II. ÚS 2226/21 ze dne 7. 2. 2022, sp. zn. III. ÚS 1847/22 ze dne 31. 10. 2022 nebo sp. zn. I. ÚS 1758/22 ze dne 21. 2. 2023 či usnesení sp. zn. I. ÚS 3076/23 ze dne 14. 2. 2024). Postupoval tak i proto, že přísnější přístup je odůvodněn u jednoinstančních řízení, v nichž je nutno od obecných soudů vyžadovat zvláštní pečlivost, neboť na případná pochybení či nesrovnalosti nemůže již žádný z účastníků v řádném procesu reagovat.

16. S ohledem na to Ústavní soud i v nynějším případě přistoupil k posouzení věcné stránky ústavní stížnosti.

17. Dospěl k názoru, že ústavní stížnost je důvodná.

18. Ústavní soud nejprve shrne závěry předchozí judikatury Ústavního soudu a judikatury Soudního dvora k povinnosti položit předběžnou otázku (V. A). Následně odůvodní, proč v této věci došlo k porušení práva stěžovatelů na soudní ochranu a práva na zákonného soudce (V. B).

V. A Obecná východiska

19. Stěžovatelé se soustředí na údajné porušení povinnosti obvodního soudu podat předběžnou otázku Soudnímu dvoru. Tato otázka má podle předchozí judikatury Ústavního soudu ústavní rozměr, přestože položení předběžné otázky je primárně otázkou unijního práva.

20. Předběžná otázka představuje nástroj spolupráce (dialogu) mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, který jediný je oprávněn konečně a autoritativně vykládat obsah unijního práva (srov. nález sp. zn. II. ÚS 3432/17 ze dne 11. 9. 2018, bod 19 a násl.; posudek Soudního dvora 2/13 ze dne 18. 12. 2014, bod 176). Vnitrostátní soudy se podle čl. 267 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen "SFEU") mohou na Soudní dvůr obrátit s otázkou na výklad či platnost ustanovení unijního práva, je-li pro řešení věci relevantní. Vystane-li taková otázka při jednání před vnitrostátním soudem poslední instance (tzn. soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva), je tento soud podle čl. 267 odst. 3 SFEU povinen obrátit se na Soudní dvůr.

21. V ustálené judikatuře Soudního dvora jsou přitom uvedeny tři výjimky z této povinnosti soudů poslední instance (rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982, CILFIT, 283/81, jehož závěry byly později potvrzeny mj. v rozsudku ze dne 6. 10. 2021, Consorzio Italian Management, C-561/19, bod 33; srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 1854/20 ze dne 18. 10. 2021, bod 55 a judikatura tam citovaná).

Vnitrostátní soudy poslední instance se nemusí obrátit na Soudní dvůr, jestliže: 1. předmětná otázka unijního práva není významná pro řešení daného případu; 2. již existuje ustálená judikatura Soudního dvora k dané otázce (tzv. *acte éclairé*); nebo 3. výklad a správná aplikace unijního práva jsou natolik zřejmé, že nedávají žádný prostor pro rozumné pochybnosti (tzv. *acte clair*; podrobněji Consorzio Italian Management, body 39-47).

22. Vysoký standard kladený na vnitrostátní soudy poslední instance podle ustanovení čl. 267 odst. 3 SFEU není předmětem dohledu Ústavního soudu. Ústavně relevantním zásahem do práv účastníka řízení není každé nepoložení předběžné otázky, které je v rozporu s unijním právem, nýbrž pouze zásadní a kvalifikované pochybení při takovém rozhodování, které vede k porušení ústavních práv stěžovatele. Nepoložení předběžné otázky v rozporu s právem EU může konkrétně zapříčinit porušení ústavně garantovaného práva na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny) či na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny). Nepoložení předběžné otázky může být rovněž porušením čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak ve své judikatuře opakovaně uvedl i Evropský soud pro lidská práva (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 1434/17 ze dne 11. 6. 2018, body 69 a 70 a judikatura tam citovaná).

23. K porušení procesních práv zaručených Listinou může dojít v případě, pokud by se obecný soud s návrhem na položení předběžné otázky nevypořádal vůbec, nebo by se s ním sice vypořádal, avšak jeho odůvodnění by bylo nesrozumitelné či neudržitelné, případně by bylo nepoložení předběžné otázky svévolné (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 1434/17, body 72-75, nebo sp. zn. II. ÚS 1854/20, body 57-58). Z judikatury Ústavního soudu i ESLP přitom plyne, že rozsah a kvalita odůvodnění nepoložení předběžné otázky mají odrážet relevanci předběžné otázky pro správné rozhodnutí ve věci (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 2839/21 ze dne 22. 11. 2022, body 36 a 37 a tam citovaná judikatura ESLP).

24. Ústavní soud hodnotí u soudu poslední instance závěr jako svévolný zejména tehdy, jestliže: (i) soud měl sám o výkladu práva EU (viditelné) pochybnosti a předběžnou otázku nepodal, (ii) přestože Soudní dvůr dosud podobný výkladový problém nezodpověděl, obecný soud překročil míru svého uvážení a sám vyložil bez položení předběžné otázky v dané věci unijní právo způsobem, který je jednoznačně neudržitelný (obdobně už nálezy sp. zn. II. ÚS 1009/08 ze dne 8. 1. 2009, bod 23, viz také nálezy citované v předchozím bodě). Zatímco u první možnosti by mělo být porušení podmínky zjistitelné z indicií v odůvodnění rozhodnutí, případně ze spisu, Ústavní soud přiznává, že hodnocení "jednoznačné neudržitelnosti" je do určité míry subjektivní a z podstaty věci vyžaduje někdy i poměrně podrobný přezkum uplatnění či výkladu práva EU Ústavním soudem (srov. v praxi např. nálezy sp. zn. III. ÚS 3808/14 ze dne 26. 2. 2015 nebo sp. zn. II. ÚS 4255/16 ze dne 26. 9. 2017).

25. Přestože Ústavní soud nehodnotí naplnění tzv. CILFIT kritérií, nemůže odhlížet od judikatury Soudního dvora, hodnotí-li udržitelnost výkladu unijního práva a absenci svévole ze strany obecného soudu poslední instance, který nepoložil předběžnou otázku.

26. Požadavek na řádné odůvodnění naplnění kritérií CILFIT v rozhodnutí vnitrostátního soudu vyplývá i z judikatury Soudního dvora. Ten jej dovozuje z čl. 267 SFEU ve spojení s druhým pododstavcem čl. 47 Listiny základních práv EU. V rozhodnutí vnitrostátního soudu musí být odůvodněno, že vznesená otázka není relevantní pro řešení sporu, nebo že výklad dotyčného ustanovení unijního práva vychází z judikatury Soudního dvora, či že výklad unijního práva byl pro tento vnitrostátní soud natolik zřejmý, že nebyl ponechán prostor pro žádnou rozumnou pochybnost (Consorzio Italian Management, bod 51). Poslední varianta přitom vyžaduje podrobnější odůvodnění.

Vnitrostátní soud musí vyložit, proč nabyl přesvědčení, že stejnou jistotu (o absenci rozumných pochybností) by měly i ostatní vnitrostátní soudy, jejichž rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky, a také Soudní dvůr (Remling, bod 37).

27. Podle Soudního dvora rozdíly ve výkladu téhož ustanovení různými soudy v různých členských státech bezpodmínečně a automaticky nevylučují aplikaci doktríny *acte clair*, musejí však vést ke "zvláštní ostražitosti" (viz *Consorzio Italian Management*, bod 49; podrobně viz např. Broberg, M. a N. Fenger. *If you love somebody set them free: On the Court of Justice's revision of the acte clair doctrine*. *Common Market Law Review*, 2022, roč. 59, č. 3, s. 711-738).

28. Ani skutečnost, že vnitrostátní soud v jiném členském státě považoval za vhodné a potřebné obrátit se na Soudní dvůr s konkrétní otázkou unijního práva, automaticky nezavazuje všechny ostatní vnitrostátní soudy k identickému postupu ve všech obdobných případech (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 9. 2015, X a van Dijk, C-72/14 a C-197/14, na který Ústavní soud odkázal v usnesení sp. zn. II. ÚS 2755/19 ze dne 24. 1. 2020).

V. B Aplikace na projednávanou věc

29. V projednávané věci rozhodoval obvodní soud jako soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva (viz § 202 odst. 2 občanského soudního řádu), tj. jako soud ve smyslu čl. 267 odst. 3 SFEU (srov. např. rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 3. 2017, *Aquino*, C-3/16, bod 42). Zároveň stěžovatelé obvodnímu soudu položili předběžné otázky navrhovali. Za této situace měl obvodní soud pouze dvě možnosti: buď předběžnou otázku Soudnímu dvoru položit, nebo v napadeném rozhodnutí odůvodnit, která z výše uvedených tří výjimek formulovaných v judikatuře Soudního dvora byla v dané věci naplněna.

30. Obvodní soud návrh na položení předběžné otázky neopomenul a určitým způsobem se s ním vypořádal (body 32 a násl. napadeného rozsudku). Dospěl k závěru, že nevznikají pochybnosti o správné interpretaci a aplikaci unijního práva na daný případ. Výklad čl. 5 odst. 3 nařízení (konkrétně subsumpci slotové koordinace pod pojem "mimořádné okolnosti") provedl obvodní soud pomocí odkazů na judikaturu Soudního dvora a recitoval 15 nařízení. Reagoval také na právní argumentaci stěžovatelů, kteří tvrdili, že slotové koordinace jsou "zcela vlastní" výkonu činnosti leteckého dopravce, a proto nemohou představovat mimořádnou okolnost ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení. Vyložil, že mimořádnost nevylučuje samotná skutečnost, že k nim dochází při letecké dopravě opakovaně, a to odkazem na právní názor Soudního dvora (bod 35 rozsudku obvodního soudu).

31. Obvodní soud reagoval nejen na návrh na položení předběžné otázky, ale i na konkrétní argumentaci stěžovatelů k výkladu unijního práva. Zjevně nejde o případ, kdy by obecný soud poslední instance unijní rozměr věci vůbec nezohlednil, nebo by zcela přešel argumentaci unijním právem předloženou účastníky řízení.

32. Ústavní soud má přesto za to, že takové vypořádání neobstojí. Existuje totiž několik okolností, které zvyšovaly nároky kladené na obvodní soud nad standardní míru, kterou lze očekávat v případech, kde je otázka výkladu unijního práva rozhodující pro rozhodnutí o podstatě sporu.

33. Jejich společným východiskem je, že obvodní soud mohl vycházet pouze z obecného výkladu pojmu "mimořádné okolnosti" ve smyslu recitálu 14 a čl. 5 odst. 3 nařízení (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 12. 2008, *Wallentin-Hermann*, C-549/07; později např. rozsudek ze dne 26. 6. 2019, *Moens*, C-159/18, bod 16; nebo nedávný rozsudek ze dne 16. 10. 2025, *AirHelp Germany*, C-399/24, bod 20). Soudní dvůr setrvale uvádí, že pojem "mimořádné okolnosti" označuje takové události, které (kumulativně) (i) nejsou z důvodu své povahy či původu vlastní běžnému výkonu činnosti dotyčného

leteckého dopravce a (ii) vymykají se jeho účinné kontrole. Ovšem závěr, že slotová koordinace rozhodnutím řízení letového provozu (obecně) tyto podmínky naplňuje, přijal obvodní soud sám. Neodkázal na žádné rozhodnutí Soudního dvora, z něhož by tento konkrétní závěr zcela jasně vyplýval (potom by šlo o *acte éclairé*).

34. Zaprvé, Ústavní soud považuje za nutné zohlednit, že soudní přezkum nároků vyplývajících z nařízení je s ohledem na širokou škálu možných situací vznikajících v letecké dopravě z podstaty věci značně kazuistický. To vyžaduje velmi vysokou míru obezřetnosti při posuzování otázky, zda se jedná o *acte clair*. Vzhledem k tomu, že i malé skutkové nuance mohou vést k rozdílnému právnímu výkladu, a to specificky v otázce liberačních důvodů ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení, totiž hrozí zvýšené riziko nejednotného výkladu unijního práva. Ústavní soud ostatně už v minulosti dospěl k závěru o porušení ústavně chráněných práv v situaci, kdy obecný soud nepoložil předběžnou otázku mířící k vyjasnění, zda střet letadla s ptákem představuje událost ve smyslu recitálu 14 a čl. 5 odst. 3 nařízení, tj. událost, která není vlastní běžnému výkonu činnosti leteckého dopravce a vymyká se jeho účinné kontrole, když z nařízení ani tehdejší judikatury Soudního dvora na ni neplynula jasná odpověď (viz nález sp. zn. III. ÚS 2782/14 ze dne 20. 11. 2014, jehož závěry Ústavní soud následoval i v nálezu sp. zn. II. ÚS 2390/15 ze dne 8. 12. 2015; pro navazující rozhodnutí Soudního dvora viz rozsudek ze dne 4. 5. 2017, Pešková a Peška, C-315/15). Ani v nynějším případě neměl obvodní soud pro svůj závěr o tom, že neexistují rozumné pochybnosti co do výkladu nařízení, pevnou a specifickou oporu v judikatuře Soudního dvora. Postup vnitrostátních soudů v obdobných otázkách naznačoval, že existoval prostor pro zpřesnění výkladu ze strany Soudního dvora, čili že nešlo o *acte clair*.

35. Zadruhé, stěžovatelé upozornili obvodní soud na výklad, který podle nich zastávají rakouské soudy. Stěžovatelé do spisu obvodního soudu založili úřední překlad rozhodnutí Handelsgericht Wien 60 R 74/18i, s nímž se Ústavní soud seznámil (sám napadený rozsudek však odkazuje na rozsudek tohoto soudu 1 R 27/20x). Stěžovatelům nelze přisvědčit v tom, že by se obvodní soud s tímto rozhodnutím nijak nevypořádal, a stejně tak nelze přisvědčit vedlejší účastníci, že by mohl obvodní soud tuto argumentaci zcela opomenout. Obvodní soud v podstatě vysvětlil (viz body 33 a 34 jeho rozsudku), že se jeho postup při výkladu a aplikaci unijního práva podstatně neodlišoval od přístupu rakouského soudu, neboť se neomezil na zjištění, že rozhodnutím řízení letového provozu došlo ke slotové koordinaci, a zabýval se důvody, proč ke koordinaci slotů došlo (regulace odletů ze strany letového provozu). Z toho plyne, že obvodní soud v zásadě přizpůsobil zastávaný výklad unijního práva tomu, co plynulo z předloženého rozhodnutí rakouského soudu, ačkoli nepoukázal na žádné rozhodnutí Soudního dvora, které by takový výklad podporovalo, ani na žádné vlastní rozhodnutí (či rozhodnutí jiného českého obecného soudu), v němž by podobný výklad byl zaujat. Tím sice reagoval na argumentaci stěžovatelů a pokusil se odstranit možnou nejednotnost výkladu unijního práva ve srovnání s rakouskými soudy, ale nerozptýlil tím existenci rozumných pochybností o výkladu unijního práva v situaci, kdy vedlejší účastnice naopak poukazovala na odlišnou interpretaci opírající se o recitál 15 nařízení, podle něhož "za vznik mimořádných okolností by se měl považovat případ, kdy dopad rozhodnutí řízení letového provozu" vyvolá velké zpoždění, a to zřejmě bez ohledu na jeho důvody.

36. Zatřetí, stěžovatelé upozornili na předběžné otázky položené soudy z jiných členských států, které mířily k posouzení, za jakých podmínek může slotová koordinace představovat mimořádnou okolnost ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení. Sice nelze přisvědčit názoru stěžovatelů, že by sama skutečnost, že vnitrostátní soud jiného členského státu podal předběžnou otázku, absolutně bránila aplikaci doktríny *acte clair*. Je nicméně třeba zohlednit, že v tomto případě nešlo o jednu ojedinělou předběžnou otázku; před Soudním dvorem bylo už před řízením před obvodním soudem položeno několik předběžných otázek směřujících k téže nebo související otázce výkladu (žádosti C-829/19, vyškrtnutá, nebo C-37/21, vyškrtnutá); další věcně související či obdobné předběžné otázky byly položeny až po vydání napadeného rozhodnutí obvodního soudu (žádosti ve věcech C-432/24,

vyškrtnuta; T-548/24, vyškrtnuta; T-648/24, vyškrtnuta; T-134/25, projednána a rozhodnuta, viz níže).

37. Při kumulovaném působení těchto tří faktorů byly na obvodní soud kladeny zvláště vysoké nároky na přesvědčivé odůvodnění, proč nabyl přesvědčení, že stejnou jistotu o výkladu unijního práva by nabyly ostatní vnitrostátní soudy poslední instance a Soudní dvůr (čili že jde o *acte clair*). Těmto nárokům odůvodnění obvodního soudu nedostalo, respektive ani nemohlo.

38. Neudržitelnost závěru o *acte clair* povaze výkladu unijního práva v rozhodné otázce totiž potvrdil další vývoj judikatury Soudního dvora EU. Dne 21. 1. 2026 vydal Tribunál rozhodnutí ve věci D S.A., T-134/25 (předběžná otázka v této věci byla položena až po vydání rozhodnutí obvodního soudu, pozn.). Ve věci šlo o náhradu pasažérovi zpožděného letu, přičemž příčinou zpoždění bylo mimo jiné přidělení pozdějšího odletového slotu v rámci řízení toku letového provozu - z důvodu omezení vzdušného prostoru na trase letu kvůli nepříznivým povětrnostním podmínkám. K otázkám předkládajícího soudu Tribunál posuzoval, zda každé rozhodnutí letového provozu, bez ohledu na jeho trvání nebo důvody, na nichž je založeno, představuje mimořádnou okolnost ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení, a pokud to tak není, zda má soud zohlednit důvod přijetí rozhodnutí týkající se řízení letového provozu. Položená (a Tribunálem zodpovězená) otázka tedy přímo odpovídala na právní otázky, již obvodní soud implicitně označil za *acte clair*. V tomto světle se závěr obvodního soudu, že nebylo nutné položit předběžnou otázku, jeví Ústavnímu soudu jako neudržitelný.

VI. Závěr

39. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že obvodní soud porušil právo stěžovatelů na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny) a právo na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny), když nepoložil předběžnou otázku k výkladu aplikovaných ustanovení unijního práva.

40. Toto porušení Ústavní soud konstatoval výrokem I, výrokem II potom rozhodl o tom, že se napadené rozhodnutí obvodního soudu ruší [§ 82 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

41. Náprava těchto porušení v dalším řízení před obvodním soudem ovšem nevyžaduje nezbytně položení předběžné otázky obvodním soudem. Úkolem obvodního soudu v dalším řízení primárně je reflektovat nedávný rozsudek Tribunálu D S.A a vzhledem k jeho obsahu zvážit, zda má otázka výkladu, jež je pro rozhodnutí podstatná, nyní povahu *acte éclairé*. Pokud tomu tak je a položení předběžné otázky není nadále nutné, musí obvodní soud znovu zvážit výklad nařízení ve světle tohoto rozhodnutí Tribunálu, k němuž je třeba zásadně přihlížet v souladu se zásadou incidentní retrospektivy judikatury.

42. Ústavní soud dospěl k závěru, že mu nepříslušelo takové posouzení provést přímo v řízení o této ústavní stížnosti. K tomuto závěru dospěl taktéž s ohledem na to, že tento rozsudek Tribunálu je v době vydání tohoto nálezu podrobován přezkumu ze strany Soudního dvora, neboť přezkumný senát Soudního dvora přisvědčil návrhu generálního advokáta, že existuje vážné nebezpečí narušení jednoty nebo souladu práva Unie (rozhodnutí Soudního dvora ze dne 12. 3. 2026, C-108/26 RX).

Další články:

- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)